

אין שוד מילכוד
עיר יהוד ומיוחד

בית שלמה

פרוייקט די תשמיים נסאי ודארין קדם רגלי אי יזה בית אשר תבנו לי ויא יזה מקום מנוחתי

**פר' בהר
בחקתי
תשפ"ג**
גליון 338
נא לשמור על
קדושת הגליון

נא לא לעיין בו בשעת
התפילה וקריאת התורה

בס"ד

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לעילוי נשמת
יגן יעקב ר"ב יצחק ורבי מורי
עזרא ר"ב אבישלום חיים רבי ק"הרה
מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה דב
הרב הרב יוסף וולטון ב"ר שמחה בונם
הרה"ק רבי מאיר ב"ר שלמה
הרה"ק רבי יצחק אייזיק הלוי מפרעמיסלא
ב"ר יעקב
הרה"ק רבי מרדכי שרגא פייביש
ב"ר ישראל מרוזין
הרה"ק רבי שלמה אליעזר אלפנדרוי ב"ר
יעקב
הרה"ק רבי יהושע ב"ר אריה לייב
הרה"ק רבי יהושע העשיל צורף
הרה"ק רבי יעקב ב"ר יעקב משה
הרה"ק רבי ישעי' מדינאוויץ
הרה"ק רבי חיים ב"ר מנחם מענדל
רבינו סעדיה גאון ב"ר יוסף
רבי משה חיים לוצאטו ב"ר יעקב חי
הרה"ק רבי שמואל אליהו ב"ר יחזקאל
הרה"ק רבי שלמה ב"ר מרדכי
הרה"ק רבי שלמה זלמן ב"ר יהודה לייב
הרה"ק רבי אליעזר זאב מקרעטשניף הי"ד
ב"ר מאיר

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"לא תעשו לכם אילים ופסל ומצבה לא תקימו לכם ואבן משפית לא תתנו בארצכם להשתחוות עליה פי אני ה' אלקיכם - את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה'" (כ"ו, א' - ב')

הבן יהודע במקום מבאר וכותב "כל המשמר שבת כהלכתו י"ל תיבת כהלכתו לשון יתר הוא ונ"ל בס"ד דהלכות שבת הם ט"ל מלאכות ואמרת טעם למספר זה מאת הש"ת היה כך לעשות אזוהרת שבת כמספר ט"ל לרמוז אע"פ שחומר האדם יראה את השבת כמשא כבד מכח אזהרותיו הנה האדם צריך להתגבר על חומרו וישמור שבת במנוחה שיהיה נח לו בשמירתו כמו הטל שיוורד בנחת וכמ"ש תול כטל אמרתי וז"ש כל המשמר שבת כהלכתו דייקא ר"ל תהיה נוחה עליו שמירתו כמו הטל הרמוז בהלכות השבת או יובן הכונה כמו הטל שיוורד בהסתר כן האדם ישמור השבת בהסתר שהוא הרדור הלב וכיון דשומרו גם בהרהור שהוא בהסתר או כדאי הוא לכפר אפילו על עון ע"ז" עכ"ל"

הגמרא במסכת שבת (ק"ח, ע"ב) כותבת "אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן כל המשמר שבת כהלכתו אפי' עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו שנאמר אשרי אנוש יעשה זאת וגו' מחללו אל תקרי מחללו אלא מחול לו אמר רב יהודה אמר רב אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון שנאמר ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט וכתוב בתריה ויבא עמלק אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים שנא כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכתוב בתריה והביאותים אל הר קדשי וגו'" ונראה שגמרא זו מדברת על סמיכות הפס' בפרשתנו שכן הפס' הראשון מדבר על עניין ע"ז וסמוך לו הפס' המדבר על שמירת שבת

"ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם" (כ"ו, ה')

כותב הרב מרדכי דוד אלפרט ב"ר חיים שבתי בספרו בנין דוד ואכלתם לחמכם לשבוע וישבתם לבטח בארצכם ונתתי שלום בארץ גו' וההמשך של הפסוקים הוא דאם יש רעב בעיר אזי נתרבו גולנים וחומסין לכן אמר ואכלתם לחמכם לשבוע אי"כ יהי' שלום בארץ כי לא יהיו גולנים כיון שיהיה לכולם מה לאכול לכן ושבתם ואין מחירי הגולנים

ישנו דיון האם צריך האדם קודם להתעסק בעשה טוב ואח"כ בסור מרע או שקודם בסור מרע ואח"כ בעשה טוב ובאה התורה ללמד כי אם האדם יתעסק בעשה טוב אז ממילא לא יהיה לו זמן לעסוק ברע וכך יתקיימו שני הדברים יחדיו וניתן לראות רמז לכך בפסוק הנ"ל שכן דיש רומז לעשה טוב בחינת דברים דיש לעשותם ובציר רומז על דברים שיש להיבצר ולא לעשותם ועפ"י הנ"ל נסביר והשיג לכם דיש את בציר היינו אם האדם יעסוק בעשה טוב לא יהיה לאדם זמן להתעסק ברע ובציר ישיג את זרע ואף אם ירצה היציה"ר שיעשה רע ישיג את זרע היינו שיעסוק בטוב בחינת זרע צדקות וימשוך את

"והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם" (כ"ו, ה')

היציה"ר אל בית המדרש ויעסוק שם בתורה בחינת ואכלתם לחמכם שאין לחם אלא תורה כמו שנאמר לכו לחמו בלחמי וילמד בכל חלקי התורה הן שבכתב והן שבע"פ שכן לשבע רומז על תורה שבכתב שיש בה שבעה חומשים כנודע וכן משנה עם הכולל עם ששה סדרי משנה עולה למניין לשבע ואז וישבתם לבטח בארצכם היינו שיוכה האדם לאמונה ובטחון בקב"ה ויוכה לחיים טובים ומאושרים והצלחות בכל מכל כל גם בעולם הזה וגם בעולם הבא

ישנו דיון האם צריך האדם קודם להתעסק בעשה טוב ואח"כ בסור מרע או שקודם בסור מרע ואח"כ בעשה טוב ובאה התורה ללמד כי אם האדם יתעסק בעשה טוב אז ממילא לא יהיה לו זמן לעסוק ברע וכך יתקיימו שני הדברים יחדיו וניתן לראות רמז לכך בפסוק הנ"ל שכן דיש רומז לעשה טוב בחינת דברים דיש לעשותם ובציר רומז על דברים שיש להיבצר ולא לעשותם ועפ"י הנ"ל נסביר והשיג לכם דיש את בציר היינו אם האדם יעסוק בעשה טוב לא יהיה לאדם זמן להתעסק ברע ובציר ישיג את זרע ואף אם ירצה היציה"ר שיעשה רע ישיג את זרע היינו שיעסוק בטוב בחינת זרע צדקות וימשוך את

פרקי אבות פרק ה'

הוא היה אומר, בן חמש שנים למקרא, בן עשר למשנה, בן שלש עשרה למצות, בן חמש עשרה לתלמוד, בן שמונה עשרה לחפה, בן עשרים לרהוף, בן שלשים לפת, בן ארבעים לפינה, בן חמשים לעצה, בן ששים לזקנה, בן שבעים לשויבה, בן שמונים לגבורה, בן תשעים לשוח, בן מאה פאלו מת ועבר ובטל מן העולם. (משנה כ"א)

בן בג בג אומר, הפך פה והפך פה, דכלא בה, ובה תחזי, וסיב ובלה בה, ומנה לא תזוע, שאין לך מדה טובה הימנה. (משנה כ"ב)
ניתן לפרש בס"ד את סמיכות המשניות הנ"ל כי אם ישאל אדם את עצמו שאמנם עד גיל שמונה עשרה הוא צריך להיות עסוק בלימוד התורה אך כדברי המשנה מגיל שמונה עשרה כבר נראה לכאורה כי הוא צריך לעשות גם דברים אחרים שנראים שהם לא קשורים בלימוד התורה על זה בא בן בג בג ואומר הפוך בא והפוך בא דכלא בא היינו שכל מה שאדם עושה צריך לבוא מתוך התורה והתורה צריכה להיות מרכז חיו ואת כל צרכיו האדם יכול למצוא דרך התורה שכן הכל נמצא בתוכה

משנת הצדיק - הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זצוק"ל זי"ע כ"ז אייר

רבי שלמה גולדמן שכונה ר' שלומקע זווילער, היה האדמו"ר הרביעי של חסידות זוועהיל ומקים חסידות זוועהיל בארץ ישראל, בן נין לרבי יחיאל מיכל מזלוטשוב תלמידו של הבעל שם טוב זי"ע

נולד לרבי מרדכי גולדמן האדמו"ר השלישי בשושלת זוועהיל ורבה של העיר זוועהיל ולאמו בת רבי שלמה מגראינוב מגוע ליניץ היה חתנו של רבי אלתר מדויד הורודוק. לאחר פטירת אביו החל לכהן באדמו"רות ורבנות העיר לצד אחיו המבוגר ממנו רבי יחיאל מיכל גולדמן. עוד בחיי אביו קיבל קוויטלאך פתקאות עם הזכרת שמות לישועה מיהודי זוועהיל והסביבה בשנת תרפ"ז 1926 עלה לארץ ישראל עם נכדו רבי מרדכי. לפי המסופר, כשירדו מהספינה ביפו אמר רבי שלמה לנכדו "אנחנו משליכים את האדמו"רות לים". הוא השתכן בירושלים בעיר העתיקה ולמד בישיבת חיי עולם. רבי שלמה קנה שטח בשכונת בית ישראל שם בנה דירה קטנה, כשהוא מתכנן את עיצובה ויצק בעצמו את יסודותיה. נהג לנסוע באוטובוס לכותל המערבי והיה יושב בין כל האנשים. ביתו היה פשוט ודל, כמעט בלי ריהוט, בלי שמישים ובלי גבאים. ביתו היה פתוח לרווחה לכל עני ונדבא, כשהוא עומד ומשמש בעצמו את באי ביתו. הוא הסתיר את ייחוסו ואדמו"רותו אולם אט אט החלו תושבי ירושלים להכיר בגדולתו וכינוהו בחיבה ר' שלומקע. עד שיום אחד יהודי מהעיר זוועהיל הגיע לירושלים וזיהה את האדמו"ר יושב בבית המדרש בין שאר האברכים ומני אז שוב התפרסם רבי שלמה כאדמו"ר ושמנו התפרסם כבעל מופת ורבים האמינו בו שהוא צדיק יסוד עולם, אולם לעולם לא חזר להתנהג כאדמו"ר. על שאלות קשות בענייני לידה וכדומה היה נוהג לערוך "יישוב" במקוה, כלומר היה הולך לטבול ולאחר הטבילה היה עונה תשובה. בראשית שנת תש"ב כשהנאצים עמדו באל עלמין הלך יחד עם רבי ישראל פרידמן מהוסיאטין לקבר האור החיים הקדוש להתפלל על הצלת יהודי ארץ ישראל, ובסוף התפילה אמר רבי ישראל שיודע שהנאצים יכשלו. בכל ימי המלחמה הבטיח שבארץ ישראל לא יגעו ולפני המלחמה אמר, גם אם תהיה מלחמה, בארץ ישראל לא יגעו ובוודאי לא בירושלים. בהזדמנות אחרת אמר ארץ ישראל תהיה לפליטה

רבי שלמה נפטר בכ"ו באייר תש"ה שביום זה סופרים את ספירת יסוד שביסוד שמרמות על קדושה. נטמן בהר הזיתים. אחריו המשיך באדמו"רות בנו, רבי גדליה משה גולדמן זי"ע

סיפור מפורסם הוא שפעם ביקש מהרב שמשון אהרן פולונסקי ללמוד איתו חברותא. תוך לימודם החלו להתוכח בהלכה בסוגיא בחושן משפט בסיום הוויכוח הודה הרב פולונסקי לרבי שלמה שהוא צודק, וזכר שהיה לו דין תורה בטפליק בו פסק שלא כשורה, ואכן שלח את הכסף לרוסיה ליהודי שחיבבו שלא כדין עוד סיפור שממנו ניתן ללמוד על עוצמת הזמן שלפני קידוש ליל שבת. מסופר כי פעם אחת בליל שבת ניכנס לבית רבי שלמה יהודי שרצה להזכיר שם של חולה ל"ע לפני האדמו"ר וכשנכנס ראה כי רבי שלמה כבר אוחז בכוס הקידוש או אז פנה אליו רבינו ושאלו מה רצונו וענה היהודי כי הוא יכול לחכות עד אחר הקידוש רבינו קידש על היין ואחר פנה בשנית לאותו יהודי ושאלו מה בפיו ענה היהודי כי יש לו שם לרפואה שלימה ונענה לו רבינו ואמר שחבל שלא הזכיר את השם לפניו לפני הקידוש כי בזמן שלפני הקידוש יכול היה לפעול בס"ד ישועות רבות למען החולה הנזכר

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

דברי דוד – הרה"ק דוד בן אברהם אהרן זצוק"ל זי"ע

"אם פחקתי תלכו ואת מצותי ועשיתם אתם – ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו" (כ"ו, ג' – ד')

לכאורה יש לרדקק הא שכר מצות בהאי עלמא ליכא ומה זה שהבטיח הקב"ה ונתתי גשמיכם בעתם ונראה לי לפרש ולומר מה דאיתא בספרים הקדושים הא השי"ת מקיים כל התורה ולמה אינו מקיים מצות לא תלין פעולת שכיר וכו' וצריך לשלם שכר מצוה בהאי עלמא ויתרצו הא התורה ניתן ע"י שליח וע"י שליח קי"ל בח"מ דאינו עובר על כל תלין והקשו עוד הא השני דברות אנכי ולא יהי' לך שמענו מפי השי"ת בעצמו וע"ז הוא עובר על כל תלין ותרצו הן אמת דעל שני דברות הנ"ל מוכרח השי"ת לשלם בעוה"ז והיינו דאמר חכז"ל אין ישראל ניוזנין אלא בשביל אמונה שהוא מאמין שהוא לבדו ואין זולתו ע"ז צריך לפרוע מיד וע"ז פירש המעין גנים "טובים השניים מאחד" דהיינו ר"ל השני דברות ששמענו מפי אחד הם טובים שצריך לשלם אותם תיכף ומיד

וגם איתא בשמונה פרקים לרמב"ם ז"ל דיש מצות שכליות ויש מצות שמעיות מצות השכליות הוא מה שהשכל מחייב אותם

סגולה לפרנסה – קביעת עתים לתורה

"וְנָתַתִּי גֶשְׁמִיכֶם בְּעֵתָם וְנָתַנָּה הָאָרֶץ יְבוּלָה וְעֵץ הַשָּׁדֶה יִתֵּן פְּרִיּוֹ" (כ"ו, ד')

רש"י – בעתם. בשעה שאין דרך בני אדם לצאת, כגון בלילי שבתות ובלילי רביעיות

כן זוכה לדברי עמקיות התורה תמיד בלי הפסק (שם ברמזי אגדות רז"ל)

אדם הדבוק תמיד בהשי"ת ומסופק באיזה דבר אם לעשות אם לא יוכל להבין ע"י לימוד תורתו שלמד בזה היום איך לעשות כי אם הוא דבוק בהשי"ת בתמידות או מזמן לו השי"ת שידע הכל מכח התורה כנ"ל יקבע עתים לתורה מקרא משנה וגמרא אם יכול ואם לאו יאמר תהלים ומעמדות ושערי ציון כשפתח הספר ללמוד בו אפילו בילדותו יאמר הנני רוצה ללמוד כדי יביאני התלמוד לידי מעשה ולידי מדות ישרות ולידי ידיעת התורה והריני עושה לשם יחוד קוב"ה וכו' בכל פעם יאמר באמצע הלימוד המאור שבה יחזירני למוטב ובכל פעם שהיצר מסיתו לסיים בענין ולקצר בלימוד מחמת עיפות או חסרון הבנתו או מחמת שיחת הילדים יגער ביצה"ר ויתגבר עליו מאד וישבר טבעו וילמוד יותר מהרגלו ובכח עד שייגע ובזה משבר הקליפות והחיצונים ומכפרין לו אפי" על כריתות ומיתה בידי שמים ומיתת ב"ד כי הלומד בתורה ומשנה וגמרא ופוסקים שהוא בכח ובקול ובנעימות הקול בלי שום מחשבה זרה וניענוע הגוף מטהר ומצחצח הנשמה ומחדד השכל ומשבר הקליפות והחיצונים מכל וכל" (הנהגות הרב הצדיק וכו' מו"ה שמעלקא ז"ל בספר דברי שמואל) עכ"ל

נשאלת השאלה אם נכתב שהארץ נתן יבולה או למה צריך לחזור ולהוסיף שעץ השדה יתן פריו שהרי ניתן ללמוד דבר זה ממה שנכתב והארץ נתנה יבולה אלא ניתן לפרש פס' זה בס"ד ולומר כי פס' הנ"ל בא ללמדנו על מה שאדם מקבל בעבור קביעת עתים לתורה שכר גשמי ושכר רוחני שכן המילה גשמיים מתפרשת בשני אופנים הראשון גשם מלשון גשמיים וגשם רמו לתורה כמו שנאמר יערוף כמטר לקחי ועל זה בא הפס' ללמד כי אדם הקובע עתים לתורה יזכה לברכה גם במעשה ידיו הגשמיים היינו לפרנסה בשפע והצלחה בחינת והארץ נתנה יבולה היינו שתהיה לאדם ברכה והצלחה בעניינים הארציים הגשמיים אך גם יכול לזכות הוא לחדש חידושי תורה בחינת ועץ השדה יתן פריו שכן ידוע שבחג השבועות נידונים על פרות האילן ומובא בספרים שהכוונה על חידושי התורה שהאדם יזכה לחדש באותה שנה שעל כך צריך האדם להתפלל ולבקש בחג מתן תורה. רק צריך האדם לקבוע לעצמו עתים לתורה חוק ולא יעבור וילמד בקדושה וטהרה לימוד המביא לדי מעשה ועי"ז יזכה לברכה והצלחה הן בגשמיים והן ברוחניות

וכן כותב בעל דרך חסידים זי"ע "כל העוסק בתורה לשמה היינו ששמה תורה שהוא לשון מורה דרך אשר ילך בה האדם זוכה לדברים הרבה ר"ל כמו שהתורה אין סוף כי אורייתא וקוב"ה חד הוא